શ્રી શત્રુંજય - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

સા વિદ્યા યા વિમુક્તયે

C/o. શાહ ગોવિંદજી વીરમ, ફેક્ટરી કમ્પાઉન્ડ, મોંઢા રોડ, ઔરંગાબાદ - ૪૩૧ ૦૦૧

સમ્યગ્જ્ઞાન પરિચય Answer sheet

◆◆◆ અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર ◆◆◆ 5

એનરોલમેન્ટ નંબર

ગામ 2020-21

વિદ્યાર્થીનું નામ

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા

(૧)	નોકષાય
(૨)	નિષધ
(૩)	લોભ
(૪)	પ્રત્યાખ્યાની
(૫)	નગર ના દ્વાર
(૬)	ગજદંતગિરિ
(૭)	સુધર્માસ્વામી
(૮)	અનંતાનુબંધી માયા
(૯)	શરણરૂપ
(૧૦)	ઉત્સૂત્ર પ્રરૂપણા
(૧૧)	અર્જુન (શ્વેત)
(૧૨)	પ્રશાંતમુદ્રાવાળી
(૧૩)	અશાતા વેદનીય
(૧૪)	નિત્યકર્તવ્ય
(૧૫)	કોલ્લાગસન્નિવેશ
(૧૬)	સંજવલન ક્રોધ
(૧૭)	ઉર્ધ્વગોપુરમ્
(૧૮)	ઉર્ધ્વગતિ
(૧૯)	ગંધાપાતી
(૨૦)	દ્વાદશાંગી

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં

(૧)	મહાવિદેહ
(૨)	સ્મૃતિ અંતધાનિ
(૩)	નીલવંત પર્વત
(૪)	શ્રી ધમ્મિલ
(૫)	જિનરાજ ની પૂજા
(૬)	શાંતીનાથજિનેશ્વર
(૭)	અસંતોષી
(૮)	નૈવેદ્ય
(૯)	સ્વપ્ન ના
(૧૦)	સર્વ વિરતિ
(૧૧)	અશકત કુમાર
(૧૨)	માયા
(૧૩)	નાળિયેર
(૧૪)	દુ:ખદાયી
(૧૫)	અપ્રત્યાખ્યાની
(૫)	ધન્ય છે
(૬)	ભાવેલા
(૭)	ચરિત્ર
(૮)	આરોગ્યવાળા
(૯)	વધારે
(૧૦)	કદુર્ગ-
(૧૧)	નવાશરદઋતુ
(૧૨)	હળદર
(૧૩)	સેતુ-પાળ કે પુલની જેમ
(૧૪)	દેવતા
(૧૫)	પ્રથમ
(૧૬)	મુજવાળા
(૧૭)	સંસાર
(૧૮)	રેતીની
(૧૯)	વિવિધ
(૨૦)	ઘાત / નાશ

પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ

(૧)	નીચગોત્ર
(૨)	યથાખ્યાત
(૩)	આપો
(૪)	સત્વ માં

પ્રશ્ન-૪ જોડકાં જોડો

(૧)	૭	(૬)	૧
(૨)	૯	(૭)	૫
(૩)	૮	(૮)	૪
(૪)	૩	(૯)	૬
(૫)	૧૦	(૧૦)	૨

પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવાબ

(૧)	૫૦
(૨)	૨૫
(૩)	૩
(૪)	૪
(૫)	~~૨૦~~૫૦
(૬)	૧૭
(૭)	૨૫૦
(૮)	૬૪
(૯)	૧૦૦
(૧૦)	૩૬૦

	પ્રશ્ન-૬ ✓ કે ×		પ્રશ્ન-૭ આ વાક્ય ક્યા પાને છે તે નંબર
(૧)	×	(૧)	૨૨
(૨)	×	(૨)	૭
(૩)	✓	(૩)	૧૮
(૪)	✓	(૪)	૪
(૫)	×	(૫)	૧૫
(૬)	✓	(૬)	૧૨
(૭)	✓	(૭)	૫
(૮)	×	(૮)	૨૧
(૯)	✓	(૯)	૧૬
(૧૦)	×	(૧૦)	૯

પ્રશ્ન ૧-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૨-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૩-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૪-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૫-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૬-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૭-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૮-મેળવેલ ગુણ	=	કુલ ગુણ

રીમાર્ક ____________________ તપાસનારની સહી ____________________

પ્રશ્ન - ૮

૧. ઉત્તમ શ્રાવકોએ દિશા નું પરિમાણ (નિયમન) કરવું જોઈએ. નહિં તો લોભ માનવી ને અસંતોષી બનાવે છે. અસંતોષ માનવી ને અનેક દિશાઓ માં દ્રવ્ય સંચય માટે કરવા નિમિત્તે અનિયમિત રીતે પરિભ્રમણ કરાવે છે. જેનાથી લાંબા પ્રવાસ કે હિંસાવાળા વ્યાપાર થી થતી હિંસાઓ થવાની શક્યતા ઘણી વધી જાય છે. આવી પરિસ્થિતિ ને અટકાવવા માટે જેમની દૃષ્ટિ સત્ય આત્મા તરફ વળેલી છે. તેવા ધર્માત્મા જીવો ને તો લોભ ને કાબુ માં લાવવા નિમિત્તે દિશાવ્રત નું પાલન કરવાની ખાસ આવશ્યકતા છે. આ બાહ્ય દિશા પ્રમાણ ના રૂપથી મનને આખી દુનિયા ના વિષયો માં ફરતું અટકાવી છેવટે પોતાના સ્વરૂપ માં લાવી મુકવાની આંતર સૂચના કરવામાં આવી છે એ દિશાવ્રત નું રહસ્ય છે. —०—०—०—

૨. આ ગાથા માં ચાર કષાયો -(૧) અનંતાનુબંધી, (૨) અપ્રત્યાખ્યાની, (૩) પ્રત્યાખ્યાની, (૪) સંજ્વલન કષાયોની કાળ પ્રમાણતા, ગતિદાયકતા અને ગુણઘાતકતા જણાવવામાં આવી છે. કષાયો અનુક્રમે -(૧)- યાવજ્જીવ, નરકગતિ, સમ્યક્ત્વ, (૨)- એક વરસ, તિર્યંચગતિ, દેશવિરતિ, (૩)- ચાર મહિના, મનુષ્યગતિ, સર્વ વિરતિ, (૪)- પખવાડિયા સુધી, દેવગતિ, યથાખ્યાત ચારિત્ર નો નાશ-ઘાત કરનાર છે.

—०— —०—

૩. જંબુદ્વીપ માં ૨૬૯ વિવિધ પર્વતો છે. વૃત વૈતાઢ્ય - ૪, દીર્ઘ વૈતાઢ્ય - ૩૪, વક્ષસ્કાર ૧૬, ચિત્ર-વિચિત્ર - ૨, યમક-સમક - ૨, કંચનગિરિ - ૨૦૦, ગજદંતગિરિ - ૪, મેરૂ પર્વત - ૧ વર્ષધર - ૬; પર્વતો છે. ૪ વૃત-વૈતાઢ્ય પર્વત - દરેક ક્ષેત્ર એટલે હિમવંત ક્ષેત્ર, હિરણ્યવંત ક્ષેત્ર, રમ્યક ક્ષેત્ર ની મધ્ય માં રહેલા છે. તે અનુક્રમે પ્યાલા જેવા ગોળ આકાર ના છે. શબ્દાપાતી, વિકટાપાતી, ગંધાપાતી, માલ્યવંત આ ચારેય પર્વતો નો આકાર ૧૦૦૦ યોજન ઉંચા અને ૧૦૦૦ યોજન મૂળમાં, ૧૦૦૦ યો. મધ્યમાં, ૧૦૦૦ યો. ઉપર, ગોળ પ્યાલા જેવો છે.

—०— —०—

૪. વ્યક્ત ગણધર અને સુધર્મા ગણધર નું સામ્ય - ૫૦૦ શિષ્યો, ૫૦ વર્ષે દીક્ષા, સંઘયણ, સંસ્થાન, ત્રિપદી પામી દ્વાદશાંગી ની રચના, તદ્ભવ મોક્ષગામી, અન્તિમ ૧ માસ ની સંલેખના, રાજગૃહી માં સમાધિ પૂર્વક નું નિર્વાણ થઈ એ બન્ને નું સામ્ય છે. ફરક - અનુક્રમે - આયુષ્ય - ૮૦ વર્ષ - ૧૦૦ વર્ષ, ચારિત્ર પર્યાય - ૩૦ વર્ષ - ૫૦ વર્ષ, છદ્મસ્થ પણું - ૧૨ વર્ષ - ૪૨ વર્ષ, કેવલી પર્યાય - ૧૮ વર્ષ - ૮ વર્ષ, તેમની શિષ્ય પરંપરા ચાલી નથી, બીજા બધા જ ગણધરો પોતાનો શિષ્ય પરિવાર એમને સોંપતા શિષ્ય પરંપરા ઘણી લાંબી ચાલી અને અત્યારે સર્વ સાધુ-સાધ્વી તેમની જ શિષ્ય પરંપરા મ છે. અને એ જ પરંપરા પાંચમા આરા ના અંતિમ છેડે થનારા શ્રી દુપ્પહસૂરિ સુધી ચાલશે.

૫. જિનપૂજા ની પવિત્રતા માં શુદ્ધિ અને વિધી જાળવવી અત્યંત આવશ્યક છે. વસ્ત્ર, ઉપકરણ, મન, વચન, કાયા ની શુદ્ધિ, ભૂમિ, ભાવ ની શુદ્ધિ આદિ સાત શુદ્ધિ (પવિત્રતા) જિનપૂજા કરતાં રાખવી જોઈએ. પવિત્ર સ્થાનક ઉપર રાખેલા, શોધેલા, કેશર, કપૂર, બરાસ, જાતિવંત ચંદન, ધૂપ, ગાય ના ઘીનો દીવો, અખંડ અક્ષત, તત્કાળ બનાવેલા જીવે સુંઘેલાં, ખાધેલાં કે સ્પર્શેલા નહિં એવા પક્વાન પ્રમુખ નૈવેધ તથા તાજા મનોહર સુસ્વાદિષ્ટ મનગમતા સચિત-અચિત પ્રમુખ ફળ